

Libera, Jerzy

"Archeologiczne listy", red. Jan Gurba,
Nr 3 (48): 1995 - Nr 2 (54) 1998 :
[recenzja]

Archeologia Polski Środkowowschodniej 4, 263-264

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JERZY LIBERA

„ARCHEOLOGICZNE LISTY”, RED. JAN GURBA, NR 3 (48): 1995 – NR 2 (54): 1998

Zamierzeniem wydawcy zainicjowanych w 1981 r. „Archeologicznych Listów” było szybkie informowanie zainteresowanych badaczy o postępach prac naukowych i dydaktycznych prowadzonych w Katedrze Archeologii UMCS. Treść dotychczasowych zeszytów stanowią przede wszystkim streszczenia wykonanych w Katedrze dysertacji doktorskich i habilitacyjnych, oraz wybranych prac magisterskich. Część z nich - habilitacyjne wszystkie - opublikowane były później w całości lub poszerzonej formie w innych wydawnictwach¹. Ponadto w „Listach” ogłaszano streszczenia innych prac oryginalnych i biograficznych, informacje o przygotowywanych kon-

ferencjach i sprawozdania z prowadzonych badań. Łączenie z wydawanymi od 1979 r. „Sprawozdaniami z badań terenowych Katedry Archeologii UMCS”, „Listy” stanowiły dobry, a przede wszystkim szybki wybór informacji o działalności Katedry². Mimo wstępnego charakteru publikowanych w nich prac, weszły już do obiegu naukowego, odnotowywane są w zbiorczych bibliografiach³, cytowane są nie tylko w publikacjach wydawanych w Lublinie⁴, ale i renomowanych wydawnictwach⁵, recenzowane w Polsce⁶ i za granicą⁷.

Poszerzenie w latach ostatnich ilości tytułów wydawniczych Katedry Archeologii UMCS, w których opublikowano szereg prac magisterskich⁸, stało się powodem częściowego przeprofilowania tematyki „Listów”, nastawionych w latach 1995-1998 na dokumentację dorobku Katedry, jej pracowników i dawnych studentów. I tak Nr 3 (52): 1997 zawiera zestawioną przez D. Tymczak bibliografię zawartości „Archeologicznych Listów” wydanych w latach 1981-1997, składającą się z ułożonych

¹Z 56 pozycji zestawionych w bibliografii „Archeologicznych Listów” 1981-1987 (AListy, R. 16, Nr 3: 1997), 18 doczekało się poszerzonej lub pełnej publikacji (w nawiasie numer pozycji wykazu):

(15) S. Jastrzębski: *Kultura Cucuteni-Trypole i jej osadnictwo na Wyżynie Wołyńskiej*, Lublin 1989;

(17) J. Libera: *Późny paleolit i mezolit środkowo-wschodniej Polski, cz. 1 - Analiza*, Lub. Mat. Arch., t. 9: 1995, cz. 2 - *Źródła*, Lub. Mat. Arch., t. 11: 1998;

(22) Ł. Rejniewicz: *Wytwórczość krzemieniarska oparta na surowcu rejdowieckim w Dorohucz, woj. Lubelskie*, Lub. Mat. Arch., [t. 1:] 1985, s. 9-19;

(26) J. Ścibior: *Grupa naęczowska kultury amfor kulistych. Zarys problematyki*, Lub. Mat. Arch., t. 6: 1991, s. 46-65;

(28) A. Zakościelna: *Krzemieniarstwo kultury wołyńsko-lubelskiej ceramiki malowanej*, Lub. Mat. Arch., t. 10: 1996;

(30) S. Czopek: *Ze studiów nad kulturą wejherowsko-krotoszyńską w Kotlinie Chodelskiej*, APol., t. 32: 1987, s. 93-138;

(36) J. Suryś: *Problematyka pogranicza kultury trzcinieckiej i przedłużyckiej*, Lub. Mat. Arch., [t. 1:] 1985, s. 31-50;

(41) A. Kokowski: *Problemy badania dziejów kultury przeworskiej*, [w:] *Kultura przeworska*, t. 1, Lub. Mat. Arch., t. 8: 1994, s. 15-36;

(42) A. Kokowski: *Lubelszczyzna w młodszym okresie przedrzymskim i okresie rzymskim*, Lub. Mat. Arch., t. 4: 1991;

(43) A. Kokowski: *Problematyka kultury wielbarskiej w młodszym okresie rzymskim*, [w:] *Kultura wielbarska w młodszym okresie rzymskim*, Lublin, t. 1: 1988, s. 15-31;

(46) T. Borodziej-Mazurek: *Cmentarzysko z młodszego okresu wpływów rzymskich w Gródku nad Bugiem, woj. zamojskie, stan. 1C*, [w:] *Kultura wielbarska w młodszym okresie rzymskim*, Lublin 1988, s. 279-336;

(47) J. Podgórska-Czopek [w:] S. Czopek, J. Podgórska-Czopek: *Materiały z osad kultury lużyckiej (grupy tarnobrzezkiej) i kultury przeworskiej ze stanowiska 1 w Tarnobrzegu-Zakrzowie, MSROA za l. 1980-1984*, [t. 12:] 1991, s. 71-114;

(48) J. Rogatko: *Znaleziska szczątków zwierzęcych na cmentarzysku grupy masłomeckiej i kultury czerniachowskiej*, APol., t. 36: 1991, s. 151-191;

(49) B. Rutkowska: *Grupa masłomecka w świetle badań archeologiczno-antropologicznych (Masłomecz, stanowisko 15)*, [w:] *Kultura wielbarska w młodszym okresie rzymskim*, Lublin, t. 2: 1989, s. 17-45;

(51) W. Kozak-Zychman: *Anthropologische Differenzierung Osteuropas in frühen Mittelalter*, Arch. Interreg., t. 11: 1990, s. 199-216;

(52) I. Kutylowska: *Zabytkowy zespół warowno-kultowy w Stołpiu, woj. chełmskie*, „Zeszyty Biura Badań i Dokumentacji Zabytków w Chełmie”, nr 2, cz. 1 i 2: 1981;

(53) I. Kutylowska: *Rozwój Lublina w VI-XIV wieku na tle urbanizacji międzyrzecza środkowej Wisły i Bugu*, Lublin 1990;

(55) A. Rozwałka: *Lubelskie wzgórze staromiejskie w procesie formowania średniowiecznego miasta*, Lublin 1997.

²Por. mhk [M. Konopka]: *rec.: Archeologiczne Listy, „Zapiski Archeologiczne”*, maj 1984, s. 4-5; tegoż, *Nieoczekiwany jubileusz, ZOW, R. 52: 1986, s. 112; J. Gurba: 50 lat działalności Katedry Archeologii UMCS w Lublinie*, APŚ, t. 1: 1996, s. 221.

³Por. B. Bargieł: *Bibliografia archeologii Lubelszczyzny (Polski Środkowowschodniej) za lata 1971-1985*, Lub. Mat. Arch., [t. 2:] 1989, s. 59-149; tejsze: *Bibliografia archeologii Lubelszczyzny (Polski Środkowowschodniej) za lata 1986-1995 z uzupełnieniami z lat poprzednich*, APŚ, t. 2: 1997, s. 341-365.

⁴Por. *Tanged Points Cultures in Europe*, Lub. Mat. Arch., t. 13: 1999, s. 11-12.

⁵Por. W. Hensel: *Polska starożytna*, wyd. III, Zakł. Im. Ossolińskich, Wrocław 1988, s. 599.

⁶L. Gajewski: *KHKM, R. 35: 1987, s. 561-565; R. 36: 1988, s. 747; R. 39: 1991, s. 233-234.*

⁷[N. V. Łopatin: „Archeologičeskij Bjułletin”, Moskwa 1993, nr 1-2, s. 19.

⁸M. in. M. Stasiak: *Ceramika z cmentarzyska kultury przeworskiej w Opocz, [w:] Kul. przew., t. 2: 1994, s. 1-165; P. Łuczkiwicz: *Miecze lateńskie z obszaru kultury przeworskiej*, tamże, t. 3: 1997, s. 169-225; M. Gładysz: *Zabytki żelazne w inwentarzach grobowych kultury wielbarskiej i grupy masłomeckiej*, „Studia Gothica”, t. 2: 1998, s. 35-88; A. Reszczyńska: *Zabytki bursztynowe w kulturze wielbarskiej i grupie masłomeckiej*, tamże, s. 89-126; E. Roman: *Ostrogi krzeselkowate z terenu ziem polskich*, [w:] *20 lat archeologii w Masłomeczu*, t. 1: Lublin 1988, s. 165-188.*

w układzie przedmiotowym 56 pozycji zawartych w 53 zeszytach⁹.

Podobny charakter ma nr 1 (53): 1998 zawierający bibliografię zawartości 16 zeszytów „Sprawozdań z badań terenowych Katedry Archeologii UMCS” z lat 1979-1994¹⁰, złożoną z 210 pozycji i zaopatrzoną w skorowidz nazw geograficznych wymienionych w „Sprawozdaniach”. Ostatni ich zeszyt za rok 1994 ukazał się w 1995 r. Wydawanie „Sprawozdań” zawieszono ze względu na powołanie w 1995 roku przez Lubelski Oddział Stowarzyszenia Naukowego Archeologów Polskich rocznika „Archeologia Polski Środkowowschodniej” (t. I: 1996), który przejął rolę informatora archeologicznego dla całego makroregionu¹¹.

Nr 3 (48): 1995 zajmuje zestawiona przez A. Korkowskiego bibliografia prasowa Wystawy „Schätze der Ostgoten” (Bevern 1995)¹², obejmująca 228 pozycji.

Nr 1 (49): 1996 zawiera trzy opracowane przez D. Tymczak wykazy, ułożone alfabetycznie według nazwisk autorów, 176 prac magisterskich, 19 doktorskich i 4 habilitacyjnych, wykonanych w Katedrze w latach 1949-1996¹³, bez względu na miejsce przeprowadzenia przewodu doktorskiego czy habilitacyjnego.

Pozostałe „Listy” zawierają, ułożone w układzie chronologicznym, bibliografie osobowe:

– nr 1 (50): 1997 obejmuje zestawiony przez A. Zakościelną wykaz, opublikowanych w latach 1974-1993,

61 prac archeologicznych i 14 pozycji publicystyki katolickiej z lat 1970-1997 doc. dra hab. Jana Kowalczyka, pierwszego asystenta Katedry Archeologii (wówczas Prahistorii) UMCS w latach 1946-1951, później kierownika Katedry - po prof. S. Nosku - w latach 1953-1955¹⁴;

– nr 2 (51): 1997 - zestawiona także przez A. Zakościelną bibliografia¹⁵ zawierająca wykaz 112 prac drukowanych prof. dra hab. Jerzego Kmiecńskiego, kierownika Katedry Archeologii UMCS w latach 1994-1998¹⁶;

– nr 2 (54): 1998¹⁷ zawiera opracowaną przez B. Bargieł, H. Gajewską i J. Gurbę bibliografię publikacji Leszka Gajewskiego, pierwszego wykształconego w UMCS magistra archeologii, wieloletniego współpracownika Katedry Archeologii, uhonorowanego przez Senat Uczelni medalem „Nauka w służbie ludu”; zmarłego w Lublinie w 1998 r.¹⁸ Wykaz zawiera 349 tytułów z lat 1949-1997 oraz - przede wszystkim ze względu na znaczną ilość opublikowanych przez L. Gajewskiego recenzji - indeksy osób i dzieł anonimowych.

Wydaje się, że omawiane w tym miejscu numery „Archeologicznych Listów”, na stałe wejdą do warsztatu naukowego zainteresowanych archeologów, zwłaszcza badaczy zajmujących się problematyką Polski Środkowowschodniej oraz historią naszej dyscypliny.

⁹ Por. wcześniej: Zawartość dotychczas wydanych numerów, AListy, 1987, nr 3, s. 7-8.

¹⁰ Por. rec. L. Gajewski: KHKM, R. 36: 1988, s. 139-140; 745-746; J. Gurba: Badania terenowe Katedry Archeologii UMCS w Lublinie w latach 1980-1989, Spr. UMCS, R. 1989, s. 3-5.

¹¹ Por. rec. dwóch pierwszych tomów: A. Żaki: „Universitas”, nr 68/69, Londyn-Zurych, styczeń-czerwiec 1997, s. 44-45.

¹² A. Kokowski: Wystawa „Schätze der Ostgoten” w Bevern (Dolna Saksonia), APŚ, t. 1: 1995, s. 289-291.

¹³ Por. J. Gurba: Katedra Archeologii Polski i Powszechnej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w latach 1945-1969, Świat., t. 32: 1971, s. 223-225; Wykaz prac magisterskich wykonanych w Katedrze Archeologii UMCS w latach 1986-1987, AListy, 1987, nr 2, s. 6-7.

¹⁴ Por. J. Gurba: 50 lat działalności Katedry Archeologii UMCS w Lublinie, APŚ, t. 1: 1996, s. 219-222; A. Zakościelna: Jubileusz nestora lubelskiej archeologii, WUniW., R. 8: 1998, nr 7, s. 31.

¹⁵ Zestawiona bibliografia za lata 1951-1991 jest znacznie szersza, bo o 1/3 większa od pierwszej próby zestawienia (B. Górską-Grabarczyk, [w:] „Folia Archaeologica”, t. 16: 1992, s. 7-12) i poszerzona o lata 1992-1997.

¹⁶ Por. K. Myśliński: Jerzy Kmiecński - archeolog i historyk, AListy, 1992, nr 4 (38).

¹⁷ Błędnie opisany przez powtórzenie numeracji 1 (53)!

¹⁸ Por. B. Bargieł, A. Zakościelna: Pamięci Leszka Gajewskiego, APŚ, t. 3: 1998, s. 320-321; J. Gurba: Pamięci Leszka Gajewskiego, Spr. Arch., t. 50: 1998, s. 327-330.